

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 เพื่อไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมโดยกำหนดรูปแบบของการกระจายอำนาจ ประกอบด้วย รูปแบบโดยกำหนดการกระจายอำนาจไว้ในกฎหมาย รูปแบบมอบอำนาจจากผู้มีอำนาจตามกฎหมายจากส่วนกลางไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาและรูปแบบการแบ่งอำนาจ โดยการแบ่งอำนาจให้ผู้ปฏิบัติราชการแทน

จากการที่รัฐบาลในสมัย พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร ศรีสะอ้าน ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้แถลงนโยบายการศึกษาต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 เรื่องเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ เสริมสร้างความตระหนักในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรม เป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของ สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและท้องถิ่น รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคเอกชนเพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม คุณภาพสมรรถภาพและประสิทธิภาพและหนึ่งในนโยบายนั้น คือการจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษาสถานศึกษาและท้องถิ่นซึ่งถือว่าเป็นนโยบายสำคัญ ถ้าสามารถขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเจตนารมณ์แห่งนโยบาย ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดมาตรการ เพื่อนำนโยบายการกระจายอำนาจไปสู่การปฏิบัติ 5 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 จัดระบบการกระจายอำนาจ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรการที่ 2 พัฒนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูแกนนำของเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้เป็นผู้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงและสามารถขยายผลได้เต็ม พื้นที่

มาตรการที่ 3 นำร่องการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจ ในสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานที่มีศักยภาพและความพร้อมในทุกเขตพื้นที่

มาตรการที่ 4 เปลี่ยนสถานะของอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการและมี ศักยภาพและความพร้อมเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐตามความสมัครใจของแต่ละแห่ง

มาตรการที่ 5 จัดระบบการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษาด้านอาชีวศึกษาตาม หลักการบริหารที่ใช้สถานศึกษาเป็นฐาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในฐานะหน่วยงานในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการจัด การศึกษาจึงประกาศจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย ส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาโรงเรียนประเภทที่หนึ่ง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 5 แห่ง โดยมีความมุ่งหวังที่จะให้การดำเนินงานกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวง ซึ่งหลักเกณฑ์ในการกำหนดประเภท ของสถานศึกษา โดยระยะแรกได้แบ่งสถานศึกษาที่รองรับการกระจายอำนาจเป็น 2 ประเภท คือ สถานศึกษาประเภทที่ 1 และสถานศึกษาประเภทที่ 2

สถานศึกษาประเภทที่ 1 จำนวน 609 แห่ง ได้แก่ สถานศึกษาที่มีจำนวน นักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป หรือโรงเรียนและศูนย์การศึกษาพิเศษและมีผลการประเมิน คุณภาพการศึกษาได้มาตรฐานจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยหมายถึง สถานศึกษาได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินจาก สมศ. รอบแรกอยู่ในระดับดีมีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินทั้ง 14 มาตรฐาน มากกว่า 2.50 และไม่มี มาตรฐานใดอยู่ในระดับปรับปรุง หรือได้มาตรฐานรอบ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553) ระดับดี หมายถึง มีค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 14 มาตรฐานมากกว่าหรือเท่ากับ 2.75 ขึ้นไป และได้มาตรฐาน ระดับดี 11 มาตรฐานขึ้นไปไม่มีมาตรฐานใดอยู่ในระดับปรับปรุง ส่วนสถานศึกษาประเภทที่ 2 ได้แก่สถานศึกษาที่ไม่เข้าข่ายการเป็นสถานศึกษาประเภทที่ 1 เป็นโรงเรียนที่ต้องขับเคลื่อนให้ เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจเพื่อให้มีระบบการบริหารจัดการที่ดีและ การปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลกเขต 1

ที่มีความพร้อม 5 แห่งในรอบที่หนึ่ง ประจำปีการศึกษา 2550 ได้รับการอบรมตามโครงการพัฒนาผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพในการบริหารและการจัดการศึกษา และมีความพร้อมรองรับการกระจายอำนาจตามกฎหมายกระทรวงและประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากผลการประเมินตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นมาตรฐานที่ 13 ซึ่งมีตัวบ่งชี้ของการบริหารและการจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน และเป็นผู้นำการตัดสินใจสามารถเชื่อมโยง การจัดการศึกษาด้านต่างๆ ของโรงเรียนจนเกิดผลผลิตทั้งในเรื่องสิทธิทางการศึกษาโอกาสทางการศึกษา และคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ยังไม่ปรากฏผลชัดเจนถึงนวัตกรรมทางการบริหาร (คำรับรองปฏิบัติราชการปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1, 2551 : 48)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารงานและแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแก่นำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแก่นำผู้นำการเปลี่ยนแปลงในรอบต่อไป ส่วนสาเหตุที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจในรอบที่หนึ่ง จำนวน 5 โรงเรียน นั้น เนื่องจากโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงในรอบที่สอง เพิ่งเข้าสู่กระบวนการเป็นโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงในปีการศึกษา 2551 และยังไม่ปรากฏผลของการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง

จุดมุ่งหมายการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดจุดมุ่งหมายในการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนแก่นำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนแก่นำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาการบริหารงานและแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการบริหารงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ (คุณภาพผู้บริหาร)
- 1.2 ด้านกายภาพ (ห้องเรียนคุณภาพ)
- 1.3 ด้านกระบวนการ (คุณภาพครู)
- 1.4 ด้านผลผลิต (คุณภาพนักเรียน)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ให้เป็นสถานศึกษาประเภทที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2550 จำนวน 5 โรงเรียน (1) โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี (2) โรงเรียนจ่านกร้อง (3) โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก (4) โรงเรียนจำการบุญ (5) โรงเรียนจุฬารัตนราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 625 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง ที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ให้เป็นสถานศึกษาประเภทที่หนึ่ง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 242 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

**ตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง
เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1**

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตที่ศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ (คุณภาพผู้บริหาร)

2. ด้านกายภาพ (ห้องเรียนคุณภาพ)

3. ด้านกระบวนการ (คุณภาพครู)

4. ด้านผลผลิต (คุณภาพนักเรียน)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ให้เป็นสถานศึกษาประเภทที่หนึ่ง ปีการศึกษา 2550 จำนวน 5 โรงเรียน (1) โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี (2) โรงเรียนจ่านกร้อง (3) โรงเรียนอนุบาลพิษณุโลก (4) โรงเรียนจ่าการบุญ (5) โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย พิษณุโลก จำนวน 625 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนและผู้บริหารในโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ได้รับการคัดเลือกจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ให้เป็นสถานศึกษาประเภทที่หนึ่ง ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 242 คน และใช้วิธีการการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อสัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 10 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการนิยามศัพท์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสรุปเป็นนิยามศัพท์ในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

ปัญหาการบริหารงาน หมายถึง อุปสรรคใดบ้างที่เกิดจากการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ (คุณภาพผู้บริหาร) ด้านกายภาพ (ห้องเรียนคุณภาพ) ด้านกระบวนการ (คุณภาพครู) ด้านผลผลิต (คุณภาพนักเรียน)

ด้านการบริหารงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ (คุณภาพผู้บริหาร) หมายถึง การนำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร เน้นการกระจายอำนาจโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) และการปฏิรูปการเรียนรู้สู่มาตรฐานการศึกษา

ด้านกายภาพ (ห้องเรียนคุณภาพ) หมายถึง สภาพของสื่อและอุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ และสภาพห้องเรียนคุณภาพที่มีบรรยากาศห้องนำเรียน

ด้านกระบวนการ (คุณภาพครู) หมายถึง พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของครูสามารถออกแบบการเรียนรู้ตอบสนองมาตรฐานการเรียนรู้ ในหลักสูตรเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนำ ICT มาใช้ในกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในชั้นเรียน ด้วยการเสริมสร้างวินัยเชิงบวก

ด้านผลผลิต (คุณภาพนักเรียน) หมายถึง พฤติกรรมการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนมีทักษะการใช้ ICT เพื่อการเรียนรู้ ผู้เรียนทุกคนได้รับการพัฒนา คุ่มครอง ดูแลอย่างทั่วถึงได้รับการส่งเสริมให้เกิดภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตและปรับตัว มีค่านิยมการใช้วินัยเชิงบวกและได้รับการพัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยกระบวนการวิจัยชั้นเรียน

แนวทางในการพัฒนาโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง นำการบริหารงาน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ (คุณภาพผู้บริหาร) ด้านกายภาพ (ห้องเรียนคุณภาพ) ด้านกระบวนการ (คุณภาพครู) ด้านผลผลิต (คุณภาพนักเรียน) ไปสร้างนวัตกรรมและการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความเป็นเลิศ ที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่โรงเรียนที่จะเข้าสู่โรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อขยายผลให้เกิดประโยชน์

โรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง สถานศึกษาประเภทที่ 1 ที่ได้รับการคัดเลือกจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิษณุโลก เขต 1 ให้เป็นโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

สถานศึกษาประเภทที่ 1 สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 คนขึ้นไป หรือโรงเรียนและศูนย์การศึกษาพิเศษ และมีผลการประเมินคุณภาพการศึกษาได้มาตรฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยหมายถึง สถานศึกษาได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินจาก สมศ. รอบแรก อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย ของผลการประเมินทั้ง 14 มาตรฐานมากกว่า 2.50 และไม่มีมาตรฐานใดอยู่ในระดับปรับปรุง หรือได้มาตรฐานรอบที่ 2 (พ.ศ. 2549 - 2553) ระดับดี หมายถึง มีค่าเฉลี่ยผลประเมินทั้ง 14 มาตรฐานมากกว่า หรือเท่ากับ 2.75 ขึ้นไป และได้มาตรฐานระดับดี 11 มาตรฐานขึ้นไป และไม่มีมาตรฐานใดอยู่ในระดับปรับปรุง

ครูผู้สอนและผู้บริหาร หมายถึง ครูประจำการทำหน้าที่สอน ผู้บริหารทำหน้าที่ บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจ

นวัตกรรมการบริหารงาน หมายถึง ความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ด้านการบริหารงาน 4 ด้าน ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อนหรือเป็นการพัฒนาตัดแปลงมาจากของเดิม ที่มีอยู่แล้ว ให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม

การปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความเป็นเลิศ (Best Practices) หมายถึง การปฏิบัติ ทั้งหลายที่สามารถก่อให้เกิดผลที่เป็นเลิศ วิธีการปฏิบัติงานที่นำไปสู่ความสำเร็จที่ดีที่สุด

การออกแบบการเรียนรู้แบบอิงมาตรฐาน หรือ การออกแบบการเรียนรู้แบบมอง ย้อนกลับ (Backward Design) หมายถึง สารการเรียนรู้ด้านวิชาการของนักเรียนจัดทำขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ให้สอดคล้อง กับนโยบายการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง ได้ทราบถึงสภาพปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. เป็นแนวทางในการนำปัญหาไปพัฒนาโรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง
3. เป็นแนวทางในการสร้าง นวัตกรรม และการปฏิบัติที่ก่อให้เกิดความเป็นเลิศ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่โรงเรียนที่จะเข้าสู่โรงเรียนแกนนำผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อขยายผลให้เกิดประโยชน์ต่อไป